KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. gruodžio 18 d.

dėl valstybės pagalbos C 34/07 (ex N 93/06) susijusios su tarptautinio jūrų transporto tonažo mokesčio įvedimu Lenkijoje

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 10376)

(Tekstas autentiškas tik lenkų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2010/213/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą ([1]),

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas pagal minėtas nuostatas ([2]) ir atsižvelgdama į tas pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2006 m. vasario 1 d. raštu ([3]) Lenkija pranešė Komisijai apie tonažo mokesčio schemą. Byla įregistruota numeriu N 93/2006.

(2) 2006 m. kovo 9 d., gegužės 29 d., lapkričio 14 d. ir 2007 m. balandžio 11 d. raštais ([4]) Komisijos tarnybos paprašė pateikti daugiau informacijos. Lenkijos valdžios institucijos atsakymus Komisijai pateikė 2006 m. balandžio 20 d., gegužės 9 d., rugsėjo 6 d. ir 2007 m. sausio 5 d. ir birželio 8 d. raštais ([5]). Be to, 2007 m. sausio 19 d. buvo sušauktas techninio lygio susitikimas.

(3) 2007 m. rugsėjo 12 d. raštu ([6]) Komisija pranešė Lenkijos Respublikai apie sprendimą pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą pagalbos oficialią tyrimo procedūrą (toliau – sprendimas pradėti tyrimą).

(4) Lenkija savo pastabas pateikė 2007 m. spalio 18 d. raštu ([7]).

(5) Komisijos sprendimas pradėti oficialią tyrimo procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([8]). Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti pastabas dėl minėtos pagalbos.

(6) Komisija gavo vienos suinteresuotosios šalies pastabas ([9]). Ji perdavė šias pastabas Lenkijai, tačiau Lenkija nepasinaudojo teise išreikšti savo poziciją.

(7) Po 2009 m. sausio 14 d. įvykusio Komisijos tarnybų ir Lenkijos valdžios institucijų susitikimo Lenkijos valdžios institucijos 2009 m. vasario 25 d. raštu ([10]) įsipareigojo padaryti tonažo mokesčio schemos pakeitimus, susijusius su klausimais, dėl kurių Komisija išreiškė susirūpinimą sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą. 2009 m. kovo 24 d. raštu ([11]), 2009 m. spalio 26 d. raštu ([12]) ir 2009 m. gruodžio 9 d. raštu ([13]) Lenkijos valdžios institucijos pateikė daugiau informacijos.

2. IŠSAMUS PAGALBOS PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

2.1. Santrauka

(8) Įvedant tonažo mokestį siekiama tarptautinio jūrų transporto paslaugas teikiantiems laivų savininkams taikomą fizinių asmenų pajamų mokestį arba įmonių pelno mokestį pakeisti sutartiniu mokesčiu, apskaičiuojamu pagal bendrą eksploatuojamo laivyno tonažą. Tarptautinis jūrų transportas apibrėžiamas kaip plukdymas tarp Lenkijos uosto ir užsienio uosto, tarp užsienio uostų, taip pat tarp Lenkijos uostų su sąlyga, kad pastaruoju atveju toks plukdymas yra tolesnės kelionės į užsienio uostą dalis. Pagal dabar galiojantį tonažo mokesčio įstatymą laivybai tik Lenkijos teritorijoje (kabotažui) šis mokestis netaikomas.

2.2. Tonažo mokesčio schema

(9) Lenkijos tonažo mokesčio schema nustatyta 2006 m. rugpjūčio 24 d. priimtu Tonažo mokesčio įstatymu ([14]). Numatyta, kad įstatymas įsigalios 2011 m. sausio 1 d., po to, kai mokesčio schemą patvirtins Komisija.

([1]) EB sutarties 87 ir 88 straipsniai nuo 2009 m. gruodžio 1 d. yra, atitinkamai, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsniai. Šios dvi nuostatų grupės iš esmės yra identiškos. Šiame sprendime nuorodos į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius turėtų būti suprantamos kaip nuorodos, atitinkamai, į EB sutarties 87 ir 88 straipsnius.
([2]) OL C 300, 2007 12 12, p. 22.
([3]) Registracijos numeris TREN(2006) A/12656.
([4]) Registracijos numeriai TREN(2006) D/204393, D/210227, D/223420 ir TREN(2007) D/307010.
([5]) Registracijos numeriai TREN(2006) A/19774, A/22657, A/31398 ir TREN(2007) A/21073, A/34300.
([6]) Registracijos numeris C (2007)4016.
([7]) Registracijos numeris TREN(2007) A/45675.
([8]) Žr. 2 išnašą.
([9]) Registracijos numeris TREN(2007) A/51337.
([10]) Registracijos numeris TREN(2009) A/10443.
([11]) Registracijos numeris TREN(2009) A/13527.
([12]) Registracijos numeris TREN (2009) A/34359.
([13]) Registracijos numeris TREN (2009) A/38744.
([14]) Teisės aktų leidinys, 2006 m., Nr. 183, aktas Nr. 1353.

(10) Tonažo mokesčio įstatymas suteikia galimybę tonažo mokesčiu apmokestinamus laivų operatorius atleisti nuo pelno mokesčio (kaip apibrėžta 1989 m. sausio 31 d. Valstybinių įmonių finansų valdymo įstatyme [15] ir 1995 m. gruodžio 1 d. Vieno nario valstybinių įmonių pelno mokesčio įstatyme) [16], kuriuo apmokestinamos pajamos, gautos iš reikalavimus atitinkančios veiklos. Laivų operatoriai, kurie nori, kad jiems būtų taikomas tonažo mokestis, pateikia specialų šios apmokestinimo rūšies pasirinkimo pareiškimą.

(11) Pagal Tonažo mokesčio įstatymo 5 straipsnį kiekvienam laivui, kuriam taikomas tonažo mokestis, pagal laivo neto tonažą fiksuoto dydžio apmokestinamasis pelnas, gautas iš reikalavimus atitinkančios veiklos, apskaičiuojamas už 100 t neto tonažo (NT) ir už prasidėjusį 24 val. laikotarpį, atitinkantį visų operatoriaus laivų, kuriems taikomas tonažo mokestis, eksploatavimo laikotarpį tą mėnesį.

Laivo naudingoji krovininė talpa	Sutartinių pajamų norma
Mažiau kaip 1 000 NT	0,5 EUR už 100 NT
1 001–10 000 NT	0,35 EUR už 100 NT kai yra daugiau kaip 1 000 NT
10 001–25 000 NT	0,20 EUR už 100 NT kai yra daugiau kaip 10 000 NT
25 001 NT ir daugiau	0,10 EUR už 100 NT kai yra daugiau kaip 25 000 NT

(12) Atliekant skaičiavimus laivo grynasis (neto) tonažas apvalinamas iki kito arba mažesnio sveiko skaičiaus taip: mažiau kaip 50 NT talpa neįskaičiuojama, o 50 NT arba didesnė – apvalinama iki artimiausios 100 NT kartotinės vertės.

(13) Tonažo mokesčio dydis apskaičiuojamas nuo apmokestinamosios vertės, kuriai taikomas 19 % mokesčio tarifas.

(14) Tonažo mokesčio dydis apskaičiuojamas eurais ir mokamas Lenkijos zlotais pagal Lenkijos valstybinio banko (*Narodowy Bank Polski*) paskelbtą mėnesio, už kurį skaičiuojamas tonažo mokestis, paskutinės dienos vidutinį euro kursą. Tonažo mokesčio dydis apskaičiuojamas neatskaitant iš pajamų dydžio su šių pajamų gavimu susijusių išlaidų.

(15) Pagal Tonažo mokesčio įstatymo 8 straipsnį tonažo mokestis netaikomas tonažo mokesčiu apmokestintos bendrovės pajamoms, gautoms parduodant reikalavimus atitinkantį laivą; jei per trejus metus tos pajamos nebus išnaudotos kitam laivui įsigyti, remontuoti, modernizuoti ar perdaryti, jos bus apmokestintos fiksuotu 15 % mokesčiu.

(16) Fiziniams asmenims arba partnerystės nariams, kurie privalo mokėti fizinių asmenų pajamų mokestį, turėjo būti suteikta galimybė iš tonažo mokesčio atskaityti per finansinius metus sumokėtas sveikatos draudimo įmokas [17] (Tonažo mokesčio įstatymo 6 straipsnis) ir iš tonažo mokesčiu apmokestinamos vertės atskaityti per finansinius metus sumokėtas socialinio draudimo įmokas [18] (Tonažo mokesčio įstatymo 4 straipsnio 3 dalis).

(17) 2009 m. vasario 25 d. raštu Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo iš Tonažo mokesčio išbraukti nuostatas, kuriomis suteikiama galimybė atskaityti socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokas, jei laivo savininkas yra fizinis asmuo arba partnerystės narys [19]. Todėl atskaitymo galimybė nebus taikoma, ir visiems tonažo mokesčio taikymo reikalavimus atitinkantiems ūkio subjektams bus taikomas tas pats apmokestinamosios vertės ir tonažo mokesčio dydžio apskaičiavimo būdas.

2.3. **Tinkamumo kriterijai**

2.3.1. *Reikalavimus atitinkantys laivai*

(18) Tonažo mokestį galima taikyti tik jūrų laivams, įtrauktiems į Lenkijos jūrų laivų registrą. Taigi reikalavimus atitinkantis laivas yra su Lenkijos vėliava plaukiojantis tarptautinio jūrų transporto laivas, atitinkantis visus jūrų laivybos reikalavimus. Kad laivas būtų pripažintas jūrų laivu, paprastai jis turi būti sertifikuotas pagal Tarptautinę konvenciją dėl laivų krovininės vaterlinijos nustatymo arba Tarptautinę konvenciją dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (toliau – SOLAS konvencija) [20].

2.3.2. *Reikalavimus atitinkanti veikla*

(19) Tonažo mokesčio taikymo reikalavimus atitinka šios veiklos rūšys [21]:

i) krovinių ir (arba) keleivių plukdymas;

ii) gelbėjimo operacijos jūroje;

iii) vilkimas jūra, jei per finansinius metus bent 50 % vilkiko faktinės veiklos pajamų gauta už jūrų transporto paslaugas, o ne už vilkimą į uostą ar iš uosto;

[15] Teisės aktų leidinys, 1992 m., Nr. 6, aktas Nr. 27 su pakeitimais.
[16] Teisės aktų leidinys Nr. 154, aktas Nr. 792.
[17] Kaip nustatyta 2004 m. rugpjūčio 27 d. Įstatyme dėl sveikatos priežiūros paslaugų, finansuojamų iš valstybinių fondų. Teisės aktų leidinys Nr. 210, aktas Nr. 2135 su pakeitimais.
[18] Kaip nustatyta 1998 m. spalio 13 d. Socialinio draudimo sistemos įstatyme. Teisės aktų leidinys, 2007 m., Nr. 11, aktas Nr. 74 su pakeitimais.
[19] Žr. įstatymo 4 straipsnio 3–5 dalis, 6 straipsnį ir 12 straipsnio 3 dalį.
[20] 1974 m. lapkričio 1 d. Londone Tarptautinės jūrų organizacijos (TJO) priimta SOLAS konvencija (Lenkijoje įgyvendinta, Teisės aktų leidinys Nr. 61, aktai Nr. 318 ir 319) su 1978 m. vasario 17 d. Londone priimtu šios konvencijos protokolu (Lenkijoje įgyvendinta, Teisės aktų leidinys, 1984 m., Nr. 61, aktai Nr. 320 ir 321, taip pat 1986 m., Nr. 35, aktas Nr. 177).
[21] Tonažo mokesčio įstatymo 3 straipsnio 1 dalis.

iv) dugno gilinimas, jei 50 % žemsiurbės faktinės veiklos pajamų per metus gaunama už išgautų medžiagų gabenimą jūra.

(20) 2009 m. vasario 25 d. raštu Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo pakeisti minėtas trečią ir ketvirtą nuostatas ([22]), t. y. nustatyti kriterijų, kad vilkimo ir dugno gilinimo veiklai tonažo mokesčio schema galėtų būti taikoma tik jei per finansinius metus bent 50 % kiekvieno vilkiko arba žemsiurbės metinio darbo laiko sudaro jūrų transporto veikla.

(21) Tonažo mokesčio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytos pagalbinės veiklos rūšys, kurioms taip pat gali būti taikomas tonažo mokestis, jei ta veikla susijusi su minėtų reikalavimus atitinkančių paslaugų teikimu.

(22) Tonažo mokesčio 3 straipsnio 3 dalyje pateiktas veiklos rūšių, kurioms tonažo mokestis negali būti taikomas (pvz., išteklių žvalgymo jūros dugne, žvejybos, statybos, povandeninių darbų ir t. t.), sąrašas.

2.3.3. *Reikalavimus atitinkantys ūkio subjektai*

(23) Bendrovės, kurioms gali būti taikomas tonažo mokestis, yra tam tikrus kriterijus atitinkantys operatoriai.

(24) Pagal Tonažo mokesčio įstatymo 2 straipsnio 3 dalį operatorius apibrėžiamas kaip i) fizinis arba juridinis asmuo, Lenkijos teritorijoje turintis atitinkamai gyvenamąją vietą, registruotąją buveinę arba vadovybę; ii) civilinės bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos, komanditinės ūkinės bendrijos arba komanditinės-akcinės ūkinės bendrijos narys, Lenkijos teritorijoje turintis registruotąją buveinę, vadovybę arba gyvenamąją vietą; arba iii) užsienio verslininkas arba įmonė, kaip apibrėžta 2004 m. liepos 2 d. įstatyme dėl ūkinės veiklos laisvės ([23]), Lenkijos teritorijoje vykdantis (-i) veiklą, už kurią gali būti taikomas tonažo mokestis ([24]), ir atitinkantis (-i) bent vieną iš šių reikalavimų:

— tiesiogiai užsiima laivyba savo arba kitam asmeniui priklausančiu laivu ir turi galiojantį atitikties dokumentą ([25]),

— yra laivo savininkas, bet pats savo ar kito savininko laivo laivybai nenaudoja,

— kito asmens vardu pagal sutartį valdo tam asmeniui priklausantį laivą ir turi galiojantį atitikties dokumentą ([26]).

(25) Dėl pastarosios sąlygos (laivų valdymo) Lenkijos valdžios institucijos 2007 m. birželio 8 d. raštu įsipareigojo valdymo bendrovėms suteikti galimybę pasinaudoti tonažo mokesčio privalumais tik jei jos vienu metu užtikrina ir įgulos valdymą, ir laivų techninį valdymą.

(26) Be to, 2009 m. spalio 26 d. raštu ([27]) Lenkijos valdžios institucijos paaiškino, kad laivų valdymo bendrovės atitinka visus reikalavimus, nurodytus Komisijos komunikate, kuriame išdėstytos valstybės pagalbos teikimo laivų valdymo įmonėms gairės (toliau – Laivų valdymo gairės) ([28]).

(27) Dėl Laivų valdymo gairėse nurodytų kriterijų, t. y. kad valdymo bendrovės turėtų prisidėti prie Europos Sąjungos ekonomikos plėtros ir padėtų didinti užimtumą (gairių 5.1 skirsnis), ir kad turėtų būti valdomų laivų ir Sąjungos ekonominis ryšys (gairių 5.2 skirsnis), Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo papildyti Tonažo mokesčio įstatymą reikalavimu, kad laivų valdymo veikla būtų vykdoma ES teritorijoje ir kad darbui sausumoje ir laivuose daugiausia būtų samdomi ES valstybių piliečiai. Be to, ne Europos Sąjungos laivų valdymo veiklai tonažo mokestis negali būti taikomas.

(28) Dėl Laivų valdymo gairių 5.3 skirsnyje nurodyto atitikties tarptautiniams ir ES standartams reikalavimo Lenkijos valdžios institucijos paaiškino, kad Lenkija yra Tarptautinės jūrų organizacijos narė ir kaip ES valstybė narė laikosi visų tarptautinių ir Europos standartų ([29]). Keletu priimtų nacionalinių teisės aktų užtikrinama, kad laivų savininkai, laivų valdytojai ir kitos suinteresuotos bendrovės atitiktų tarptautinius reikalavimus ([30]); atitinkamos valstybinės institucijos užtikrina, kad tie reikalavimai būtų taikomi, ir kontroliuoja, kaip tų reikalavimų laikomasi.

(29) Dėl laivo valdytojo ryšio su vėliava reikalavimo (Laivų valdymo gairių 5.4 skirsnis) Lenkijos valdžios institucijos pabrėžia, kad laivų savininkams nustatytas griežtas reikalavimas plaukioti su Lenkijos vėliava visapusiškai taikomas ir laivų valdytojams.

([22]) Pateiktos tonažo mokesčio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies antroje ir ketvirtoje pastraipose.
([23]) Teisės aktų leidinys Nr. 173, aktas Nr. 1807 su pakeitimais.
([24]) Žr. 2.3.2 skirsnį.
([25]) Atitikties dokumentas pagal SOLAS konvenciją išduodamas operatoriui, kuris atitinka Tarptautinio saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodekso (toliau – ISM kodeksas) reikalavimus. ISM kodeksas priimtas Tarptautinės jūrų organizacijos rezoliucija A.741(18) (Lenkijos teisės aktuose įgyvendintas, Infrastruktūros ministro oficialusis leidinys, 2005 m., Nr. 4, aktas Nr. 28).
([26]) Žr. 25 išnašą.
([27]) Registracijos numeris TREN (2009) A/34359.
([28]) OL C 132, 2009 6 11, p. 6.
([29]) Lenkija yra SOLAS, Marpol ir JRAB konvencijų, įskaitant visus tų konvencijų pakeitimus, šalis.
([30]) Visų pirma, 2000 m. Saugios laivybos įstatymas (su pakeitimais), 1995 m. Įstatymas dėl taršos iš laivų prevencijos (su pakeitimais), 2004 m. Įstatymas dėl laivybos įrangos, 1991 m. Įstatymas dėl darbo prekybiniuose jūros laivuose (su pakeitimais), 2001 m. Įstatymas dėl laivybos kodekso (su pakeitimais).

(30) Dėl Laivų valdymo gairių 6 skyriuje nurodytų jūrininkų mokymo ir socialinių sąlygų reikalavimų Lenkijos valdžios institucijos 2009 m. gruodžio 9 d. raštu ([31]) įsipareigojo nuo tonažo mokesčio schemos įsigaliojimo dienos įvesti reikalavimą, kad kiekvienas jūrininkus įdarbinantis darbdavys (laivo savininkas arba valdytojas) laikytųsi konkrečių 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ([32]) ([33]) nuostatų.

2.3.4. *Strateginis ir techninis valdymas*

(31) Sprendimo pradėti tyrimą 33 punkte pareikšta Komisijos nuomone dėl strateginio valdymo „bendrovei, kuriai taikomas tonažo mokestis, tenka priimti su didelėmis kapitalo išlaidomis ir kapitalo mažinimu Lenkijos teritorijoje susijusius sprendimus. Vertindamos šiuos klausimus Lenkijos valdžios institucijos atsižvelgs į tai, kiek užsieniečių dirba vadovaujant Lenkijoje gyvenantiems darbuotojams arba į tai, kiek tie darbuotojai atskaitingi Lenkijoje gyvenantiems vadovams. Vertinant, ar strateginė veikla vykdoma Lenkijos teritorijoje, taip pat svarbi pagrindinės registruotosios buveinės vieta, įskaitant vietą, kurioje dirba aukščiausios grandies vadovai, ir vietą, kurioje priimami stebėtojų tarybos ir valdybos sprendimai."

(32) Dėl prekybos veiklos valdymo Komisija sprendimo pradėti tyrimą 34 punkte nurodė, kad „mokesčių institucijos patikrins, ar maršruto planavimo, vietų keleiviams ar kroviniams rezervavimo, laivų aprūpinimo, įgulos valdymo ir mokymo, techninio laivų valdymo, įskaitant su laivo remontu ir priežiūra susijusių sprendimų priėmimą, veikla vykdoma Lenkijoje. Taip pat reikia atsižvelgti į tai, ar Lenkijoje palaikoma pagalbinių paslaugų infrastruktūra, pvz., mokymo centrai, terminalai ir t. t., ir kokiu mastu Lenkijoje dirbantys darbuotojai vadovauja užsienyje esančių biurų ar filialų darbui. Tai, kad laivas plaukioja su Lenkijos vėliava, yra registruotas, apdraustas arba finansuojamas Lenkijoje, gali būti papildomas argumentas minėtoms sąlygoms patvirtinti. Tačiau bet kuriuo atveju abiejų bendrovės vertinimo testo dalių – ir strateginio, ir komercinio valdymo patikrinimo – rezultatai turi būti teigiami."

(33) Atsakydamos į sprendimą pradėti tyrimą Lenkijos valdžios institucijos paaiškino, kad sprendimo pradėti tyrimą 33 ir 34 punktuose pateikti reikalavimai nėra tikslūs ir kad Tonažo mokesčio įstatyme nurodytos operatorių tinkamumo sąlygos yra alternatyvios, o ne kaupiamojo pobūdžio. Tonažo mokesčio įstatymo 2 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nurodyta, kad operatorius (t. y. asmuo, kuriam gali būti taikomas tonažo mokestis, jei tas asmuo vykdo reikalavimus atitinkančią veiklą) yra „fizinis arba juridinis asmuo, civilinės bendrijos, tikrosios ūkinės bendrijos, komanditinės ūkinės bendrijos arba komanditinės-akcinės ūkinės bendrijos narys, Lenkijos teritorijoje turintis atitinkamai gyvenamąją vietą, registruotąją buveinę arba valdybą." Kitaip tariant, turėtų būti tenkinama tik viena iš trijų sąlygų: i) Lenkijoje turėtų būti priimami visi svarbiausi sprendimai (įskaitant komercinio ir strateginio valdymo sprendimus) arba ii) Lenkijoje turėtų būti registruotoji buveinė arba iii) aukščiausios grandies vadovų buveinė turėtų būti Lenkijoje.

(34) Lenkijos valdžios institucijos toliau paaiškino, kad Tonažo mokesčio įstatymo 2 straipsnio 3 dalies c punkte aiškiai nurodyta, kad operatorius gali būti ir užsienio verslininkas ([34]), Lenkijoje užsiimantis veikla, kuriai gali būti taikomas tonažo mokestis. Taigi bendrovių, norinčių, kad joms būtų taikomas tonažo mokestis, buveinė neprivalo būtinai būti įsteigta Lenkijos teritorijoje – jos gali turėti registruotąją buveinę kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės šalyje.

2.3.5. *Frachtuotų laivų naudojimas*

(35) Po to, kai buvo priimtas sprendimas pradėti tyrimą, Lenkijos valdžios institucijos paaiškino, kad pagal Tonažo mokesčio įstatymą (ypač jo 2 straipsnio 3 dalies a–c punktus) bendrovėms, kurios frachtuoja laivus tik nustatytam laikui arba tik konkrečiam maršrutui, tonažo mokestis negali būti taikomas. Taigi tonažo mokestis gali būti taikomas tik laivų savininkams ir tiems operatoriams, kurie frachtuoja laivus be įgulos arba yra laivų valdytojai.

2.3.6. *Veiklos atskyrimo priemonės*

(36) Tonažo mokesčio įstatyme numatyta veiklos atskyrimo priemonių, kad šio mokesčio taikymas neturėtų poveikio reikalavimų neatitinkančiai veiklai Lenkijoje ar kitose šalyse. Tomis veiklos atskyrimo priemonėmis siekiama neleisti pasinaudoti tonažo mokesčio privalumais vykdant veiklą, kuri neatitinka šio mokesčio taikymo reikalavimų ([35]).

2.3.7. *Variantas „viskas arba nieko"*

(37) Tonažo mokesčio įstatymo 3 ir 4 straipsniuose nustatyta, kad laivų savininkai, kuriems gali būti taikomas tonažo mokestis, turi šį mokestį taikyti visiems reikalavimus atitinkantiems laivams ir visoms tuose laivuose vykdomos veiklos rūšims. Taigi visiškai atmetama galimybė tonažo mokestį taikyti pasirinktinai (t. y. pasirinkti tik tam tikrus laivus ar tam tikras veiklos rūšis).

(38) Ši taisyklė taikoma ir bendrovių grupėms. Jei kuri nors iš bendrovių grupei priklausančių bendrovių pasirinko tonažo mokestį, visos tai grupei priklausančios bendrovės, apmokestinamos Lenkijoje ir atitinkančios tonažo mokesčio taikymo reikalavimus, privalo taikyti tokį mokestį visoms reikalavimus atitinkančioms veiklos rūšims.

([31]) Registracijos numeris TREN (2009) A/38744.

([32]) Integruota į ES teisę 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyva 2009/13/EB, įgyvendinančia Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir iš dalies keičiančia Direktyvą 1999/63/EB. OL L 124, 2009 5 20, p. 30.

([33]) Ši sąlyga bus įtraukta į Tonažo mokesčio įstatymo įgyvendinimo reglamentą.

([34]) Kaip nurodyta 2004 m. liepos 2 d. Lenkijos įstatyme dėl ūkinės veiklos laisvės, Teisės aktų leidinys Nr. 173, aktas Nr. 1807 su pakeitimais.

([35]) Žr. sprendimo pradėti tyrimą 2.7.4–2.7.9 skirsnius.

(39) Jei susijungia laivų savininkai, iš kurių bent vienas apmokestintas tonažo mokesčiu, arba jei tonažo mokesčiu apmokestintą bendrovę įsigyja kiti laivų savininkai, pagal Tonažo mokesčio įstatymo 11 straipsnį tonažo mokestis taikomas visam naujai susikūrusios bendrovės laivynui.

(40) Tonažo mokesčio įstatyme taip pat numatyta, kad bendrovei nutraukus tonažo mokesčio taikymo reikalavimus atitinkančią veiklą, tonažo mokestis jai gali būti pradėtas taikyti tik praėjus trejiems metams nuo kalendorinių metų, kuriais operatorius nutraukė veiklą arba nusprendė nebetaikyti tonažo mokesčio, pabaigos.

(41) Be to, tonažo mokesčiu apmokestintos bendrovės tam tikrą laiką negali atsisakyti taikyti tonažo mokestį. Nustatant šį laikotarpį (vadinamąjį tonažo mokesčio laikotarpį) siekiama užtikrinti, kad laivų savininkai negalėtų priklausomai nuo pelno ar įsiskolinimo dydžio pakaitomis taikyti tonažo mokestį arba pelno mokestį. Šiuo metu Tonažo mokesčio įstatymu (10 straipsnis) nustatytas tonažo mokesčio laikotarpis yra penkeri metai.

(42) Tačiau 2009 m. vasario 23 d. raštu Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo pakeisti Tonažo mokesčio įstatymą, t. y. minėtą laikotarpį pailginti iki 10 metų. Taigi bendrovės, nusprendusios mokėti tonažo mokestį, privalės jį taikyti ne trumpiau kaip 10 metų.

2.4. **Ryšys su vėliava**

(43) Lenkijos tonažo mokesčio schema, apie kurią pranešta, aiškiai siejama su vėliava, t. y. reikalaujama, kad tonažo mokestį galima taikyti tik į Lenkijos jūrų laivų registrą įtrauktiems laivams.

2.5. **Schemos taikymo trukmė**

(44) 2006 m. balandžio 13 d. raštu Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo nustatyti, kad tonažo mokesčio schema, apie kurią pranešta, būtų taikoma ne daugiau kaip 10 metų, o jei praėjus šiam laikotarpiui būtų nuspręsta jį pratęsti ar atnaujinti – vėl apie tai pranešti. Be to, 2009 m. gruodžio 9 d. raštu jos nurodė, kad tonažo mokestis įsigalios 2011 m. sausio 1 d.

2.6. **Sutapimo su kitų pagalbos schemų taikymo laikotarpiu galimybė**

(45) Komisijos turimais duomenimis, šiuo metu Lenkijoje netaikoma kitų pagalbos jūrų transportui schemų.

2.7. **Metinės ataskaitos**

(46) Pranešime Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo Komisijai teikti metines Lenkijoje registruoto laivyno ir jūrininkų įdarbinimo tame laivyne pokyčių, įskaitant tonažo mokesčiu apmokestintų bendrovių ir grupių skaičių, ataskaitas.

3. **SPRENDIMO PRADĖTI TYRIMO PROCEDŪRĄ PRIEŽASTYS**

(47) Sprendime pradėti tyrimą Komisija pateikė pastabas dėl šių penkių Lenkijos tonažo mokesčio ypatybių ir jų suderinamumo su vidaus rinka:

— tai, kad fiziniams asmenims suteikiama galimybė pasinaudoti tonažo mokesčio privalumais, ir tai, kad fiziniams arba juridiniams asmenims, kurie privalo mokėti fizinių asmenų pajamų mokestį, bet nusprendė mokėti tonažo mokestį, suteikiama galimybė atskaityti socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokas atitinkamai iš tonažo mokesčio ir apmokestinamosios vertės,

— tonažo mokesčio taikymas vilkikams ir žemsiurbėms, jei per finansinius metus tokiais laivais jūrų transporto paslaugos teikiamos mažiau kaip pusę tų laivų darbo laiko,

— tonažo mokesčiu apmokestintam laivo savininkui suteikta galimybė taikyti tonažo mokestį laivams, kurių atžvilgiu bendrovė (savo vardu ar trečiosios šalies pavedimu) nevykdo šių trijų funkcijų: prekybinės veiklos valdymo, laivų techninio valdymo ir įgulos valdymo, kai tų laivų tonažas yra daugiau kaip keturis kartus didesnis už tonažą laivų, kurių atžvilgiu bendrovė vykdo tas tris funkcijas,

— reikalavimas, kad svarbiausi strateginio ir techninio valdymo sprendimai būtų priimami Lenkijoje ir kad aukščiausios grandies vadovybė, stebėtojų taryba, valdyba ir registruotoji buveinė būtų įsikūrusi Lenkijos teritorijoje. Dėl šio reikalavimo faktiškai būtų diskriminuojami kitų valstybių narių laivų savininkai ir ribojama jų ūkinės veiklos laisvė,

— tai, kad bendrovės, pasirinkusios taikyti tonažo mokestį, jau po penkerių metų galėtų šio mokesčio taikymo atsisakyti.

4. **LENKIJOS PASTABOS**

(48) Po to, kai buvo priimtas sprendimas pradėti tyrimą, Lenkijos valdžios institucijos pateikė paaiškinimų dėl sprendime pradėti tyrimą nurodytų faktų. Į šiuos paaiškinimus visiškai atsižvelgta šio sprendimo 2 skyriuje, todėl toliau jie nebus kartojami. Toliau pateiktos pastabos susijęs tik su sprendime pradėti tyrimą pateiktomis Komisijos pastabomis.

Galimybė taikyti tonažo mokestį fiziniams asmenims; tonažo mokesčiu apmokestintų fizinių asmenų teisė atskaityti sveikatos draudimo įmokas ir socialinio draudimo įmokas atitinkamai iš tonažo mokesčio ir iš apmokestinamosios vertės

(49) Sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą Komisija iškėlė klausimą, ar galima tonažo mokestį taikyti fiziniams asmenims. Lenkijos valdžios institucijų teigimu, panaikinus galimybę taikyti tonažo mokestį fiziniams asmenims, Tonažo mokesčio įstatymas taptų nesuderinamas su Lenkijos Respublikos Konstitucija, kadangi Konstitucija užtikrina, kad valdžios įstaigos visiems asmenims suteikia lygias teises. Be to, Lenkijos teisės aktais jūrų transporto veikla nedraudžiama užsiimti ne juridiniams asmenims, taigi laivų savininkai gali būti ir fiziniai asmenys.

(50) Dėl klausimo, ar galimybė atskaityti sveikatos draudimo ir socialinio draudimo įmokas atitinkamai iš tonažo mokesčio ir apmokestinamosios vertės yra suderinama su vidaus rinka, Lenkijos valdžios institucijos paaiškino, kad galimybę atskaityti tas įmokas turi tik fiziniai asmenys. Jos taip pat nurodė, kad toks mokesčio sumažinimas numatytas remiantis tuo, kad sveikatos draudimo ir socialinio draudimo įmokos kompensuojamos taikant fizinių asmenų pajamų mokestį. Kai norima pasinaudoti teise atskaityti įmokas, nesvarbu, ar pajamų mokestis mokamas nuo pajamų ar nuo įplaukų. Atskaityti socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokas gali ir mokesčių mokėtojas, kuris pasirinko mokėti sutartinį mokestį nuo apskaitinių pajamų, kai apmokestinamos įplaukos. Lenkijos valdžios institucijos taip pat nurodė, kad galimybės atskaityti socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokas atitinkamai iš apmokestinamosios vertės ir iš mokesčio nebuvimas neturėtų būti lemiamas to, jog tonažo mokestis mokamas ne nuo realių pajamų.

(51) Lenkijos valdžios institucijos taip pat nurodė, kad, jei fiziniams asmenims laivų savininkams būtų uždrausta atskaityti socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokas atitinkamai iš apmokestinamosios vertės ir iš tonažo mokesčio, būtų sudarytos nelygios teisinės ir apmokestinimo sąlygos, kadangi jos priklausytų nuo to, ar be tonažo mokesčiu apmokestinamos veiklos laivų savininkai gauna pajamų iš kitų šaltinių, t. y. su nuoma arba darbo santykiais susijusių pajamų.

(52) Lenkijos valdžios institucijos taip pat paaiškino, kad minėtų įmokų atskaitymo sistema taikoma tik asmenims, kurie užsiima reikalavimus atitinkančia ūkine veikla, o ne tų asmenų įdarbintiems jūrininkams.

(53) Tačiau, kaip nurodyta šio sprendimo 14 konstatuojamojoje dalyje, 2009 m. vasario 25 d. raštu Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo pakeisti tonažo mokesčio schemą, t. y. iš Tonažo mokesčio įstatymo pašalinti nuostatas, kuriomis suteikiama galimybė atskaityti socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokas, kai laivo savininkas yra fizinis asmuo arba fizinis asmuo kaip partnerystės narys (t. y. minėto įstatymo 4 straipsnio 3–5 dalių, 6 straipsnio ir 12 straipsnio 3 dalies nuostatas).

Galimybė taikyti mokestį dugno gilinimo ir vilkimo veiklai

(54) Dėl pradinio Komisijos vertinimo, kad galimybė taikyti tonažo mokestį dugno gilinimo ir vilkimo veiklai turėtų priklausyti nuo bendros konkretaus vilkiko arba žemsiurbės darbo finansiniais metais trukmės, o ne nuo gautų pajamų lygio, Lenkijos valdžios institucijos nurodė, kad, susiejus galimybę taikyti šiai veiklai tonažo mokestį su darbo trukme, pastaroji ne visada atspindėtų tikrąją tos veiklos apimtį per metus.

(55) Lenkijos valdžios institucijų nuomone, turėtų būti išsaugoti dabartiniai sprendimai, t. y. vertinamas iš tonažo mokesčiu apmokestintos veiklos gautų ir bendrų pajamų santykis, kadangi tuomet yra galimybė patikrinti mokesčių mokėtojo apskaitos knygų duomenis. Lenkijos valdžios institucijos pareiškė, kad tokį sprendimą ir mokesčių mokėtojui, ir mokesčių priežiūros institucijoms lengviau kontroliuoti, todėl taip būtų galima išvengti neteisėto tonažo mokesčio taikymo minėtoms veiklos rūšims, jei visos reikalaujamos sąlygos nėra įvykdytos.

(56) Tačiau, kaip nurodyta šio sprendimo 20 konstatuojamojoje dalyje, atsižvelgdamos į sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą pateiktas pastabas, 2009 m. vasario 25 d. raštu Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo pakeisti tonažo mokesčio taikymo tvarką, t. y. nustatyti kriterijų, pagal kurį tonažo mokestį dugno gilinimo ir vilkimo veiklai būtų galima taikyti tik jei per finansinius metus jūrų transporto veikla sudaro bent 50 % vilkiko arba žemsiurbės metinio darbo laiko.

Galimybė taikyti tonažo mokestį techninio valdymo, įgulos valdymo ir laivų, frachtuotų tam tikram laikui arba tam tikram maršrutui, valdymo veiklai

(57) Sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą Komisija nurodė, kad laivams, kurių įgulos valdymo ir techninio valdymo funkcijas arba komercinio valdymo funkcijas vykdo laivo savininkas, tonažo mokestis turėtų būti taikomas tik kai minėtų laivų tonažas yra ne daugiau kaip keturis kartus didesnis nei tonažas laivų, kurių visas tris valdymo funkcijas, t. y. techninį, įgulos ir komercinį valdymą, tuo pačiu metu vykdo laivų savininkas. Lenkijos valdžios institucijos nurodė, kad tonažo mokesčio schemą jos parengė vadovaudamosi Bendrijos gairėmis dėl valstybės pagalbos jūrų transportui ([36]) (toliau – Gairės), kuriose tokių išsamių sąlygų

([36]) OL C 13, 2004 1 17, p. 3.

nenurodyta, taigi tos sąlygos į Tonažo mokesčio įstatymo nuostatas neturėjo būti įtrauktos.

(58) Dėl laivų, frachtuotų tik tam tikram laikui arba tam tikram maršrutui, kaip nurodyta šio sprendimo 32 konstatuojamojoje dalyje, Lenkijos valdžios institucijos paaiškino, kad tonažo mokesčio jiems nebus galima taikyti.

Su strateginiu ir komerciniu valdymu susiję reikalavimai

(59) Dėl sprendime pradėti tyrimą nurodytų su strateginiu ir techniniu valdymu susijusių reikalavimų, t. y. kad Lenkijoje turėtų būti priimami visi svarbiausi sprendimai ir kad Lenkijoje turėtų būti aukščiausios grandies vadovybės, stebėtojų tarybos, valdybos buveinė ir pagrindinė registruotoji buveinė, Lenkijos valdžios institucijos pareiškė, jog tokių reikalavimų Tonažo mokesčio įstatymo nuostatose nėra. Lenkijos valdžios institucijų teigimu, Tonažo mokesčio įstatymo nuostatose nenumatytas strateginio ir komercinio valdymo vertinimas (tikrinimas).

(60) Jos taip pat paaiškino, kad sąlygos, susijusios su strateginiu ir komerciniu valdymu, yra alternatyvaus, o ne kaupiamojo pobūdžio. Kitaip tariant, turi būti įvykdyta tik viena iš trijų sąlygų: i) Lenkijoje turėtų būti priimami visi svarbiausi sprendimai (įskaitant komercinio ir strateginio valdymo sprendimus); arba ii) Lenkijoje turėtų būti registruotoji buveinė; arba iii) aukščiausios grandies vadovų buveinė turėtų būti Lenkijoje.

(61) Taigi, anot Lenkijos valdžios institucijų, bendrovės, norinčios, kad joms būtų taikomas tonažo mokestis, neprivalo veiklą vykdyti tik Lenkijos teritorijoje – jos gali turėti buveinę kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės šalyje.

(62) Dėl ūkinės veiklos laisvės Lenkijos valdžios institucijos paaiškino, kad laivo savininkas gali būti ir užsienio verslininkas ([37]), Lenkijoje užsiimantis veikla, kuriai gali būti taikomas tonažo mokestis. Jos nurodė, kad Lenkijos laivų registre galima įregistruoti Europos Sąjungos valstybės narės piliečiui arba buveinę Europos Sąjungos valstybėje narėje turinčiam juridiniam asmeniui priklausantį laivą, taip pat laivą:

— kurio, kaip nuosavybės, bent pusė priklauso valstybės narės piliečiui arba valstybėje narėje registruotąją buveinę turinčiam juridiniam asmeniui, jei valstybėje narėje yra to laivo savininko gyvenamoji vieta arba pagrindinės įmonės arba padalinio buveinė (laivas gali būti įrašytas į nuolatinio Lenkijos laivų registro knygą visų bendrasavininkių prašymu),

— kuris priklauso registruotąją buveinę užsienyje turinčiai kapitalo ūkinei bendrijai, jei dalis tos bendrijos akcinio kapitalo priklauso valstybės narės piliečiui arba valstybėje narėje registruotąją buveinę turinčiam juridiniam asmeniui ir valstybėje narėje yra to laivo savininko gyvenamoji vieta arba pagrindinės įmonės arba filialo buveinė (laivas gali būti įrašytas į nuolatinio Lenkijos laivų registro knygą savininko prašymu).

([37]) Kaip nurodyta 2004 m. liepos 2 d. Lenkijos įstatyme dėl ūkinės veiklos laisvės, Teisės aktų leidinys Nr. 173, aktas Nr. 1807 su pakeitimais.

(63) Lenkijos valdžios institucijos taip pat paaiškino, kad valstybėse narėse arba EEE šalyse gyvenantys užsieniečiai gali organizuoti ir vykdyti ūkinę veiklą tais pačiais pagrindais kaip Lenkijos verslininkai. Be to, organizuoti ir vykdyti ūkinę veiklą tais pačiais pagrindais kaip Lenkijos piliečiai gali ir teisėtai Lenkijoje gyvenantys kitų (ne ES arba EEE) valstybių piliečiai. Užsienio verslininkai (užsieniečiai, vykdantys ūkinę veiklą užsienyje), norintys vykdyti ūkinę veiklą Lenkijoje, taip pat gali įsteigti filialus ir kurti atstovybes (pagal įstatymą dėl ūkinės veiklos laisvės).

(64) Filialas yra atskira organizaciniu požiūriu nepriklausoma ūkinės veiklos dalis, kurią verslininkas vykdo už savo buveinės arba pagrindinės veiklos vykdymo vietos ribų. Lenkijos valdžios institucijos patvirtino, kad užsienio verslininkui įsteigti filialą nesudėtinga, ir užsienio verslininkas neprivalo atitikti kokių nors išsamių reikalavimų. Atstovybės gali užsiimti tik veikla, susijusia su užsienio verslininko reklama ir informacijos apie jo veiklą sklaida.

(65) Remdamosi minėtais teiginiais, dėl Komisijos pradinio vertinimo, kad su strateginiu ir komerciniu valdymu susijusiomis tonažo mokesčio taikymo sąlygomis gali būti ribojamos galimybės steigti priklausomas bendroves, sudaroma diskriminacinio pobūdžio sunkumų ir ribojama ūkinės veiklos laisvė, Lenkijos valdžios institucijos nurodė, kad tokia išvada neturi pagrindo ir nėra paremta galiojančių įstatymų nuostatomis.

Pasirinktis „viskas arba nieko“

(66) Dėl schemoje, apie kurią pranešta, numatyto mažiausio penkerių metų mokesčio taikymo laikotarpio Lenkijos valdžios institucijos pabrėžė, kad Gairėse nenustatyta su mažiausiu mokesčio taikymo laikotarpiu susijusių sąlygų.

(67) Be to, nustatant penkerių metų tonažo mokesčio taikymo laikotarpį sudaroma galimybė greičiau pamatyti nustatomų taisyklių poveikį, pvz., kad Lenkijos savininkams priklausantys laivai vėl plaukiotų su Lenkijos vėliava, t. y. ES valstybės vėliava.

(68) Lenkija nurodė, kad, atsižvelgiant į įpareigojimą po dešimties metų vėl pranešti Europos Komisijai apie tonažo mokestį kaip apie valstybės pagalbos schemą, iki dešimties metų pailginus tonažo mokesčio taikymo laikotarpį būtų apsunkinta nustatomos mokesčio schemos analizė, kuri turėtų būti atlikta prieš tai, kai Lenkija vėl turės pranešti apie tą schemą.

(69) Tačiau, kaip nurodyta šio sprendimo 38 konstatuojamojoje dalyje, Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo pakeisti tonažo mokesčio schemą, t. y. tonažo mokesčio taikymo laikotarpį pailginti iki 10 metų.

5. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

(70) Tik viena suinteresuotoji šalis, Bugsier Reederei- und Bergungsgesellschaft mbH & Co. KG (toliau – Bugsier Reederei), 2007 m. gruodžio 20 d. raštu pateikė pastabas dėl Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbtos 2007 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimo santraukos.

(71) *Bugsier Reederei* nuomone, Lenkijos tonažo mokestis neturėtų būti taikomas vilkimo veiklai. Jų požiūriu, šią veiklą įtraukus į minėto mokesčio taikymo sritį Europos vilkimo paslaugų sektoriuje gali būti labai iškreipta konkurencija.

6. PRIEMONĖS ĮVERTINIMAS

6.1. Pagalba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį

(72) Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

(73) Tonažo mokesčio schema Lenkijos valdžios institucijos, panaudodamos valstybės išteklius, sumažina bendrovių pelno arba fizinių asmenų pajamų mokestį, kuriuo šis sektorius turėtų būti apmokestinamas, ir taip suteikia jam pranašumą, sudarydamos palankesnes sąlygas tam tikroms įmonėms, nes priemonė taikoma tarptautinio jūrų transporto sektoriui. Dėl tokio pranašumo gali būti iškreipta konkurencija ir paveikta valstybių narių tarpusavio prekyba, kadangi jūrų transporto veikla daugiausiai vykdoma pasaulinėje rinkoje, kurioje tarpusavyje konkuruoja kitų valstybių narių bendrovės.

(74) Todėl Komisija mano, kad priemonė, apie kurią pranešta, turėtų būti laikoma valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje.

6.2. Teisinis vertinimo pagrindas

(75) Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktą pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, taigi tuo atveju būtų pagrindo taikyti išimtį ir nedrausti valstybės pagalbos. Šiuo atveju Komisija mano, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktas yra teisinis pagrindas taikytinas priemonei, apie kurią pranešta.

(76) Pagalbą laivybos sektoriui reikia nagrinėti atsižvelgiant į Gaires, įskaitant Laivų valdymo gaires, kuriomis nustatomos tonažo mokesčio ar kitų apmokestinimo formų taikymo įgulai ir laivų techniniams valdytojams taisyklės.

6.3. Suderinamumo su vidaus rinka įvertinimas

(77) Gairėse nustatytos sąlygos, kuriomis valstybėms narėms leidžiama parengti tam tikras valstybės pagalbos jūrų transporto sektoriui schemas, siekiant bendrųjų tikslų, pvz.:

— gerinti saugų, veiksmingą, aplinkai nekenkiantį jūrų transportą,

— skatinti registruoti arba perregistruoti laivus valstybių narių registruose,

— padėti stiprinti valstybėse narėse sukurtą jūrų pramonės kompleksą, kartu užtikrinant laivyno konkurencingumą pasaulio rinkose,

— išsaugoti ir plėsti praktines žinias ir patirtį jūrų pramonės srityje ir užtikrinti bei skatinti ES ir EEE jūrininkų įdarbinimą, ir

— skatinti informacijos apie naujas paslaugas trumpųjų nuotolių laivybos srityje sklaidą, kaip nurodyta Baltojoje knygoje dėl Bendrijos transporto politikos.

(78) Gairių 3.1 skirsnio penktoje pastraipoje tonažo mokesčio schemos konkrečiai paminėtos kaip pavyzdžiai finansinių priemonių, kurios „padeda išlaikyti aukštos kokybės jūrų sektoriaus darbo vietas sausumoje“ ir todėl gali būti laikomos suderinamomis su vidaus rinka.

(79) Tačiau Gairėse nustatyti tam tikri kriterijai, kuriuos turi atitikti tokio mokesčio schema, kad tas mokestis būtų pripažintas suderinamu su vidaus rinka.

(80) Komisija sprendime pradėti tyrimą peržiūrėjo kriterijus ir išreiškė abejonę dėl kai kurių iš jų. Toliau pateikiamas Komisijos suformuluotas kiekvieno kriterijaus galutinis vertinimas.

6.4. Galimybė taikyti tonažo mokestį fiziniams asmenims; tonažo mokesčiu apmokestintų fizinių asmenų teisė atskaityti sveikatos draudimo įmokas ir socialinio draudimo įmokas atitinkamai iš tonažo mokesčio ir iš apmokestinamosios vertės

(81) Sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą Komisija iškėlė klausimą, ar galima tonažo mokestį taikyti fiziniams asmenims. Gairių 3.1 skirsnio ketvirtoje pastraipoje aiškiai nurodyta, kad „įprasto **įmonių pelno mokesčio** pakeitimas tonažo mokesčiu yra

laikomas valstybės pagalba“ ([38]). Iš tiesų fiziniai asmenys apmokestinami fizinių asmenų pajamų mokesčiu, o ne įmonių pelno mokesčiu. Be to, pagal iki šiol Komisijos patvirtintas tonažo mokesčio schemas numatytas tik įmonių pelno mokesčio pakeitimas tonažo mokesčiu.

(82) Tačiau Komisija atsižvelgia į tai, kad Gairės taikytinos ne tik juridiniams asmenims, bet ir visiems subjektams, užsiimantiems jūrų transporto veikla. Gairių 2.1 skirsnio pirmoje pastraipoje nustatyta, kad „Gairėse pagalbos gavėjai nėra skirstomi pagal jų teisinę struktūrą (įmonės, partnerystės ar **asmenys**), nuosavybės formą (valstybės ar privačią), o įmonės sąvoka apima visus kitus juridinio asmens tipus.“ ([38]) Tai atitinka ir ES konkurencijos teisės aktuose įtvirtintą požiūrį, kadangi apie įmones juose kalbama nepriklausomai nuo tų įmonių teisinės formos.

(83) Be to, ir fiziniai, ir juridiniai asmenys tonažo mokesčiu bus apmokestinami vienodai, kadangi apmokestinamoji vertė bus apskaičiuojama tuo pačiu būdu ir visiems subjektams bus taikomas vienodas 19 % tarifas.

(84) Taigi nėra priežasties pagal gaires fizinius asmenis apmokestinti skirtingai, ir Komisijos abejonės šiuo klausimu išsklaidytos.

(85) Be to, fiziniams asmenims nebus leidžiama toliau mažinti mokėtino tonažo mokesčio (iki tiek, kad mokesčio apskritai nereikėtų mokėti), kadangi Lenkijos valdžios institucijų priimtu įsipareigojimu fiziniams asmenims nebus leidžiama nei sveikatos draudimo įmokų atskaityti iš tonažo mokesčio, nei socialinio draudimo įmokų – iš apmokestinamosios vertės. Taip bus papildomai užtikrintas vienodas visų tonažo mokesčio taikymo reikalavimus atitinkančių subjektų apmokestinimo šiuo mokesčiu lygis nepriklausomai nuo tų subjektų teisinės formos (fiziniai ar juridiniai asmenys, užsienio verslininkai ir t. t.).

(86) Dėl galimybės fiziniams asmenims atskaityti sveikatos draudimo įmokas iš tonažo mokesčio ir socialinio draudimo įmokas iš apmokestinamosios vertės Komisija atsižvelgia į tai, kad Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo šią galimybę iš įstatymo pašalinti. Šis įsipareigojimas taikomas ir juridiniams asmenims, kuriems taikomas fizinių asmenų pajamų mokestis. Komisija palankiai vertina šį įsipareigojimą, kadangi tokia galimybė prieštarautų pagrindiniam tonažo mokesčio principui (įprastą pelną, apskaičiuojamą iš įplaukų atimant tikrąsias sąnaudas, pakeisti sutartiniu pelnu) ir suteiktų nepagrįstą pranašumą. Dėl to taip pat galėtų būti sudarytos sąlygos nevienodai vertinti fizinius ir juridinius asmenis.

([38]) Paryškinta autoriaus.

(87) Be to, Komisijos nuomone, Tonažo mokesčio įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje pateikta nacionalinių ir užsienio subjektų apibrėžtis neduoda pagrindo manyti, kad šie subjektai galėtų būti diskriminuojami, taigi atmetama tikimybė, kad užsienio verslininkai susidurtų su kokiais nors sunkumais, susijusiais su jų atitiktimi Lenkijos tonažo mokesčio schemos reikalavimams.

6.5. **Pagrindinės reikalavimus atitinkančios veiklos rūšys**

(88) Kaip nurodyta sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą, Komisija mano, kad galimybė taikyti tonažo mokestį tarptautiniam keleivių ir (arba) krovinių jūrų transportui atitinka Gairių nuostatas.

(89) Dėl tonažo mokesčio taikymo su krovinių ir (arba) keleivių transportu susijusiai veiklai Komisija atkreipia dėmesį, kad Gairės taikomos bendrovėms, teikiančioms laivybos, t. y. prekių arba keleivių plukdymo jūra ([39]) paslaugas, taigi Gairėse keleivių ir (arba) krovinių transportas aiškiai nurodytas kaip paslaugos, kurioms gali būti taikomas tonažo mokestis. Dėl gelbėjimo operacijų jūroje (laivai žmonėms jūroje gelbėti ir plukdyti) Komisija, atsižvelgdama į jos sprendimų priėmimo tvarką ([40]), mano, kad tokioms paslaugoms turėtų būti galima taikyti tonažo mokestį, kadangi tai tiesiogiai su jūrų transportu susijusios pagalbinės paslaugos.

(90) Gairių 3.1 skirsnio keturioliktoje pastraipoje nustatyta, kad vilkimo veiklai gairės taikomos tik jei daugiau kaip 50 % per tam tikrus metus faktiškai vykdytos vilkiko veiklos priskiriama jūrų transporto veiklai. Laukimo laikas gali būti proporcingai įtraukiamas į tą dalį bendros vilkiko veiklos, kuri laikoma jūrų transporto veikla.

(91) Dėl dugno gilinimo veiklos Gairių 3.1 skirsnio šešioliktoje pastraipoje nustatyta: „Tačiau įmonių apmokestinimo tvarka (pvz., tonažo mokestis) gali būti taikoma toms žemsiurbėms, kurių jūrų transporto veikla, t. y. išgautų medžiagų plukdymas jūra, sudaro daugiau kaip 50 % jų metinio darbo laiko, ir tik tokiai transporto veiklai.“

([39]) Žr. gairių 2 skyriaus trečią pastraipą, t. p. 1986 m. gruodžio 22 m. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 4055/86 dėl laisvės teikti paslaugas principo taikymo jūrų transporto paslaugoms tarp valstybių narių bei valstybių narių ir trečiųjų šalių (OL L 378, 1986 12 31, p. 1) ir 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3577/92 taikantį laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) (OL L 364, 1992 12 12, p. 7).

([40]) Žr. visų pirma sprendimus dėl valstybės pagalbos jūrų transportui Nr. 330/05 – Lietuva – Pagalba laivybos bendrovėms – Tonažo mokesčio schema. Priimta 2006 m. liepos 19 d. (OL C 90, 2007 4 25, p. 11); t. p. Nr. 114/2004 – Italija. Jūrų transporto tonažo mokesčio schema. Priimta 2004 m. spalio 20 d. (OL C 136, 2005 6 3, p. 42).

(92) Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad Tonažo mokesčio įstatymo pakeitimais, kuriuos įsipareigojo padaryti Lenkijos valdžios institucijos ([41]), ir vilkimo, ir dugno gilinimo veiklos atveju galimybė tonažo mokestį taikyti vilkikui arba žemsiurbei susiejama su sąlyga, kad bent 50 % to vilkiko ar žemsiurbės metinio darbo laiko sudarytų reikalavimus atitinkanti veikla, taigi šis reikalavimas visiškai atitinka Gairių nuostatas.

(93) Be to, pagal tonažo mokesčio schemą, dugno gilinimo veiklos atveju (Tonažo mokesčio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa) apibrėžiama žemsiurbės veikla, kuri laikoma jūrų transporto veikla, t. y. išgautų medžiagų plukdymas jūra, ir tas apibrėžimas atitinka Gairėse nustatytą apibrėžimą. Taigi Komisijos nuomone, dugno gilinimo veiklos tinkamumo kriterijai atitinka Gaires.

(94) Tačiau vilkimo veiklos atveju sąlyga, kad bent 50 % faktinio žemsiurbės darbo [laiko] ([42]) per metus sudarytų kitos vilkimo paslaugos, o ne vilkimo į uostą, iš uosto ar uoste veikla (Tonažo mokesčio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies antra pastraipa), ne visiškai atitinka Gaires.

(95) Šia nuostata aiškiai išskiriama vilkimo į uostą, iš uosto ar uoste veikla, o tai atitinka Gaires ([43]). Tačiau negalima atmesti galimybės, kad kitos vilkimo paslaugos, pvz., vilkimas vidaus vandenyse arba vilkimas jūra neįplaukiant į uostą, gali atitikti tonažo mokesčio taikymo reikalavimus. Tai prieštarauja Gairių nuostatai, kad tonažo mokestis turėtų būti taikomas tik tai vilkikų veiklai, kuri laikoma jūrų transportu, t. y. prekių ir keleivių plukdymas jūra. Byloje *Komisija* prieš *Graikiją* ([44]) Teismas išaiškino, kad „nors vilkimas yra paprastai už užmokestį teikiama paslauga, jo esmė iš principo nėra keleivių arba krovinių vežimas jūra, o veikiau padėti nuvilkti laivą, gręžimo įrenginį, platformą arba plūdurą. Vilkikas, kuris teikia pagalbą laivui manevruojant […] teikia pagalbą šiam laivui, kuris veža keleivius arba prekes, tačiau pats nėra vežantysis laivas.“ ([45]). Taigi vilkimo veikla negali būti laikoma jūrų transporto veikla. Todėl tonažo mokestis galėtų būti taikomas tik toms vilkikais teikiamoms paslaugoms, kurias teikiant jūra tiesiogiai plukdomi keleiviai arba prekės.

(96) Atsižvelgdama į nurodytus faktus, Komisija neprieštarauja, kad būtų nustatyta galimybė vilkikams taikyti tonažo mokestį, jei bent 50 % faktinio vilkiko metinio darbo laiko tuo vilkiku teikiamos paslaugos, kurios laikomos jūrų transportu.

6.6. **Valdymo veikla**

Techninis laivų valdymas ir įgulos valdymas

(97) Dėl techninio laivų valdymo ir įgulos valdymo Komisija turėtų užtikrinti, kad Lenkijos tonažo mokesčio schema atitiktų visus Laivų valdymo gairių reikalavimus. Tuo požiūriu Komisija atkreipia dėmesį į šiuos dalykus.

(98) Pirma, dėl reikalavimų, kad laivų valdymo bendrovės turėtų būti naudingos Europos Sąjungos ekonomikai ir padėtų didinti užimtumą (gairių 5.1 skirsnis) ir kad valdomi laivai būtų ekonominiu požiūriu susiję su Europos Sąjunga (gairių 5.2 skirsnis), Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo Tonažo mokesčio įstatymą papildyti reikalavimu, kad laivų valdymo veikla būtų vykdoma ES teritorijoje ir kad veiklą sausumoje ir laivuose daugiausia vykdytų ES valstybių piliečiai. Be to, ne Europos Sąjungos laivų valdymo veiklai tonažo mokestis negali būti taikomas. Taigi Komisija mano, kad Laivų valdymo gairių 5.1 ir 5.2 skirsniuose nurodytos sąlygos įvykdytos.

(99) Antra, Komisija pripažįsta tai, kad Lenkija yra Tarptautinės jūrų organizacijos narė ir tarptautinių konvencijų, kurių nuostatas ji įtraukė į nacionalinius teisės aktus, susitariančioji valstybė. Be to, ji vykdo visus įpareigojimus pagal taikomus ES teisės aktus. Taigi Komisija mano, kad tonažo mokesčio schema atitinka tarptautinius ir Europos standartus, nurodytus Laivų valdymo gairių 5.3 skirsnyje.

(100) Trečia, Komisija mano, jog sąlyga, kad laivų valdytojai turėtų valdyti tik su Lenkijos vėliava plaukiojančius laivus, visiškai atitinka Laivų valdymo gairių 5.4 skirsnyje nustatytą reikalavimą.

(101) Ketvirta, Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad nors Lenkijos tonažo mokestis bus taikomas tik tiems laivų valdytojams, kurie kartu vykdo visas valdymo funkcijas, t. y. ir techninį laivų valdymą, ir įgulos valdymą, jiems, kaip įgulos valdytojams, turėtų būti taikomi ir Laivų valdymo gairių 6 skyriuje nurodyti specifiniai reikalavimai. Tie reikalavimai susiję su jūrininkų mokymu ir jų socialinių sąlygų gerinimu.

([41]) Žr. šio sprendimo 20 konstatuojamąją dalį.
([42]) Tekstas pateikiamas toks, koks bus atlikus Lenkijos valdžios institucijų numatytą pakeitimą.
([43]) Visų pirma Gairių 3.1 skirsnio keturioliktą pastraipą, kurioje nustatyta, kad „vilkimo veikla, kuri vykdoma, *inter alia*, uostuose arba kurią vykdant teikiama pagalba savaeigiam laivui pasiekti uostą, nėra laikoma jūrų transportu.“
([44]) C-251/04, 2007 m. sausio 11 d.
([45]) Žr. teismo sprendimo 31 punktą.

(102) Šiuo požiūriu Komisija atsižvelgia į tai, kad Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo reikalauti, kad visi jūrininkų darbdaviai (laivo savininkas arba laivo valdymo bendrovė) laikytųsi konkrečių 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ([46]) nuostatų. Taigi Lenkijos tonažo mokesčio schema atitiks reikalavimus įgulos valdytojams, nustatytus Laivų valdymo gairių 6 skyriuje.

(103) Atsižvelgdama į nurodytus faktus, Komisija daro išvadą, kad tonažo mokesčio įstatymu nustatyti reikalavimai valdymo bendrovėms atitinka Laivų valdymo gaires.

Strateginis ir komercinis valdymas

(104) Komisija atsižvelgia į Lenkijos valdžios institucijų paaiškinimus dėl sąlygų, susijusių su strateginiu ir komerciniu valdymu ([47]), ir patvirtina, kad tonažo mokesčio schemoje nustatytos tokio valdymo sąlygos iš tiesų yra alternatyvios, o ne kaupiamojo pobūdžio. Todėl, kad būtų galima taikyti tonažo mokestį, turėtų būti įvykdyta tik viena iš trijų sąlygų: i) Lenkijoje turėtų būti priimami visi svarbiausi sprendimai; arba ii) Lenkijoje turėtų būti registruotoji buveinė; arba iii) aukščiausios grandies vadovų buveinė turėtų būti Lenkijoje.

(105) Taigi bendrovių, norinčių, kad joms būtų taikomas tonažo mokestis, buveinė neprivalo būtinai būti įsteigta Lenkijos teritorijoje – jos gali turėti registruotąją buveinę kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės šalyje.

(106) Atsižvelgdama į nurodytus dalykus, Komisija mano, kad su strateginiu ir komerciniu valdymu susijusios sąlygos, nustatytos Lenkijos tonažo mokesčio schema, nekliudys kitų ES arba EEE valstybių bendrovėms pasinaudoti Lenkijos tonažo mokesčio privalumais. Be to, šios sąlygos yra proporcingos tikslui, kurio siekiama, t. y. patikrinti, ar tonažo mokesčiu apmokestintos bendrovės prisideda prie Lenkijos ūkio vystymosi ir ar jos skatina užimtumą, o tai atitinka Gaires.

Frachtuoti laivai

(107) Komisija atsižvelgia į Lenkijos valdžios institucijų paaiškinimus dėl reikalavimų, pagal kuriuos į tonažo mokesčio schemą galima įtraukti frachtuotus laivus.

(108) Šiuo požiūriu Komisija patvirtina, kad draudimas taikyti tonažo mokestį bendrovėms, kurios frachtuoja laivus tik tam tikram laikui arba konkrečiam maršrutui, atitinka Gaires.

([46]) Integruota į ES teisę 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyva 2009/13/EB, įgyvendinančia Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir iš dalies keičiančia Direktyvą 1999/63/EB (OL L 124, 2009 5 20, p. 30).

([47]) Žr. šio sprendimo 29–33 konstatuojamąsias dalis.

(109) Lenkijos valdžios institucijos toliau paaiškino, kad tonažo mokestį galės taikyti tik tie operatoriai, kurie vykdo visas frachtuoto laivo valdymo funkcijas, t. y. laivo komercinį ir techninį valdymą ir laivo įgulos valdymą. Taigi Komisija supranta, kad tonažo mokestį bus galima taikyti tik be įgulos frachtuotiems laivams, kadangi tik šios rūšies frachtuotų laivų atžvilgiu vykdomos visos trys funkcijos. Todėl ji neprieštarauja, kad būtų suteikiama galimybė taikyti tonažo mokestį be įgulos frachtuotiems laivams, kadangi į tonažo mokesčio schemas tokie laivai įtraukiami kaip nuosavi laivai.

6.7. **Veiklos atskyrimo priemonės**

(110) Komisija patvirtina sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą pateiktas pradines išvadas ([48]), kad veiklos atskyrimo priemonės, t. y. patikra, ar sandoriai grupėje atitinka laisvos konkurencijos principą, ir atskira reikalavimus atitinkančios ir reikalavimų neatitinkančios veiklos apskaita, yra pakankamos priemonės siekiant išvengti poveikio su laivyba nesusijusiai veiklai ir mokesčių vengimo.

(111) Todėl toliau Komisija vertina tik nuostatas, susijusias su pasirinktimi „viskas arba nieko“.

(112) Tonažo mokesčio taikymą reglamentuojančiais teisės aktais nustatyta, kad sprendimą pereiti prie mokesčio schemos, apie kurią pranešta, privalo kartu priimti visos įmonių grupei priklausančios Lenkijoje apmokestintos bendrovės ir taikyti šią schemą visoms tonažo mokesčio taikymo reikalavimus atitinkančios veiklos rūšims.

(113) Susijungimo atveju taikomomis nuostatomis, kurios paaiškintos šio sprendimo 37 konstatuojamojoje dalyje, užtikrinama, kad naujoji jūrų laivybos bendrovė taikytų tonažo mokestį, jei bent vienas jungtinės bendrovės narys laivų savininkas buvo apmokestintas tonažo mokesčiu.

(114) Dėl veiklos nutraukimo atveju taikomų nuostatų, kuriomis ribojama galimybė bendrovėms vėl taikyti tonažo mokestį kol nepraeis treji finansiniai metai, Komisija mano, kad šios nuostatos parengtos tinkamai ir padeda užtikrinti, kad bendrovės skirtingais ekonominės veiklos laikotarpiais negalėtų rinktis to mokesčio (pelno mokesčio arba tonažo mokesčio), kuris joms tuo metu palankesnis.

(115) Komisija atkreipia dėmesį ir į tai, kad įsipareigojimas iš dalies pakeisti tonažo mokesčio schemą taip, kad bendrovėms būtų suteikta galimybė taikyti tonažo mokestį laivams 10 metų, atitinka Komisijos jau patvirtintas tonažo mokesčio schemas, taigi sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą nurodytos Komisijos abejonės tuo klausimu išsklaidytos.

([48]) Žr. visų pirma sprendimo pradėti tyrimą 102–104 konstatuojamąsias dalis.

(116) Taigi Komisija mano, kad nagrinėjama tonažo mokesčio schema atitinka pasirinkties „viskas arba nieko“ kriterijų, taikomą reikalavimus atitinkančiai veiklai.

6.8. **Pagalbos viršutinės ribos laikymasis**

(117) Gairių 11 skyriuje nurodyta, kad „bendra pagal 3–6 skyrius skiriamos pagalbos suma (t. y. tonažo mokestis, atleidimas nuo prievolės mokėti jūrininkų pajamų mokestį ir socialinio draudimo įmokas, įgulai skiriama pagalba, pagalba investicijoms ir regioninė pagalba) neturėtų viršyti bendros jūrininkų ir laivybos veiklos mokesčių ir socialinio draudimo įmokų sumos.“

(118) Lenkijos valdžios institucijų duomenimis, Lenkijoje nėra kitų valstybės pagalbos schemų, pagal kurias, be šios schemos privalumų, būtų galima gauti papildomos naudos. Taigi Komisija daro išvadą, kad Gairių 11 skyriuje nustatyta pagalbos viršutinė riba nebus viršyta.

6.9. **Ataskaitos**

(119) Lenkijos valdžios institucijos įsipareigojo teikti Komisijai metines tonažo mokesčio schemos įgyvendinimo ir jos poveikio Europos Sąjungoje registruotam laivynui ir Europos Sąjungos jūrininkų užimtumui ataskaitas, kaip reikalaujama Gairių 12 skyriuje,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pagalba, kurią Lenkija numato teikti įgyvendindama Lenkijos tonažo mokesčio įstatymą, yra suderinama su vidaus rinka, jei laikomasi 2 straipsnyje nurodytų sąlygų.

2 straipsnis

Vilkimo veiklai galima taikyti tonažo mokestį, jei bent 50 % faktinio metinio darbo laiko vilkiku teikiamos paslaugos, kurios laikomos jūrų transportu.

3 straipsnis

Lenkija per du mėnesius nuo šio sprendimo paskelbimo informuoja Komisiją apie priemones, kurių buvo imtasi vykdant šį sprendimą.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lenkijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2009 m. gruodžio 18 d.

Komisijos vardu

Antonio TAJANI

Pirmininko pavaduotojas